

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
UTENOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
CENTRO DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO LĘŠOMIS
FINANSUOJAMU (NEMOKAMU) ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ
TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2022 m. rugsėjo 8 d. Nr. D-94
Utena

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-943 „Dėl pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo bei pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir bazinių kainų sąrašo tvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr.V-208 „Dėl būtinios medicinos pagalbos ir būtinios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais ir atsižvelgdamas į viešosios įstaigos Utenos pirminės sveikatos priežiūros centro įstatų, patvirtintų Utenos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. TS-18 „Dėl viešosios įstaigos Utenos pirminės sveikatos priežiūros centro įstatų pakeitimo“, 47.12 punktą:

1. T v i r t i n u Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lęšomis finansuojamų (nemokamų) asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas) (pridedamas).

2. P a v e d u:

2.1. Jurgitai Vanagei, Bendrujų reikalų skyriaus administratorei, su šiuo įsakymu ir patvirtintu Aprašu pasirašytinai supažindinti struktūrinių padalinių, kurie teikia sveikatos priežiūros paslaugas, atsakingus darbuotojus; Danutę Kunčiūnenę, direktoriaus pavaduotoją slaugai; Eglę Šerstobojevę, Vidaus medicininio auditu grupės vadovę; Donatą Petrėną, Bendrujų reikalų skyriaus informacinių technologijų specialistą; Daivą Pečionę, Bendrujų reikalų skyriaus komunikacijos specialistę;

2.2. struktūrinių padalinių atsakingiems darbuotojams su šiuo Aprašu pasirašytinai supažindinti savo struktūrinio padalinio darbuotojus;

2.3. Donatui Petrėnui, Bendrujų reikalų skyriaus informacinių technologijų specialistui, šį Aprašą paskelbtį Centro interneto svetainėje;

2.4. Daivai Pečionei, Bendrujų reikalų skyriaus komunikacijos specialistei, Aprašus iškabinti Centro informaciniuose stenduose.

3. P r i p a ž i s t u netekusiu galios viešosios įstaigos Utenos pirminės sveikatos priežiūros centro direktoriaus 2010 m. gruodžio 27 d. įsakymą Nr. D-122 „Dėl tvarkos patvirtinimo“.

4. Įsakymas įs i g a l i o j a nuo jo pasirašymo dienos.

5. Šio įsakymo vykdymo kontrolę p a s i l i e k u sau.

Direktorius

Edvinas Ašoklis

Parengė
Justina Pošiūtė
2022-09-08

PATVIRTINTA
VšĮ Utenos pirminės sveikatos
priežiūros centro direktoriaus
2022 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. D-94

**PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO LĘŠOMIS
FINANSUOJAMŲ (NEMOKAMŲ) ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ
TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lęšomis finansuojamų (nemokamų) asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja PSDF biudžeto lęšomis finansuojamą ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros ir psichikos dienos stacionaro paslaugų teikimo tvarką viešojoje įstaigoje Utenos pirminės sveikatos priežiūros centre (toliau – Centras).

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-943 „Dėl pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo bei pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir bazinių kainų sąrašo tvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-208 „Dėl būtiniosios medicinos pagalbos ir būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. V-483 „Dėl pirminės odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugų, kompensuojamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, masto (sudėties) patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. V-861 „Dėl Pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gegužės 27 d. įsakymas Nr. 256 „Dėl pirminio, antrinio ir tretinio lygių psichiatrijos paslaugų teikimo suaugusiesiems reikalavimų bei suaugusiuų psichiatrijos dienos stacionaro paslaugų bazinių kainų tvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-1026 „Dėl Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos medicinos norma MN 14:2019 „Šeimos gydytojas“, Lietuvos medicinos norma MN 76:2021 „Vidaus ligų gydytojas“, Lietuvos medicinos norma MN 66:2018 "Vaikų ligų gydytojas", Lietuvos medicinos norma MN 74:2018 „Gydytojas chirurgas“, Lietuvos medicinos norma MN 64:2018 „Gydytojas akušeris ginekologas“, Lietuvos medicinos norma MN 42:2015 „Gydytojas odontologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, Lietuvos medicinos norma MN 28:2019 „Bendrosios praktikos slaugytojas“, Lietuvos medicinos norma MN 57:2011 „Bendruomenės slaugytojas. teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, Lietuvos medicinos norma MN 40:2021 „Akušeris“, Lietuvos medicinos norma MN 24:2017 „Gydytojo odontologo padėjėjas“ ir Lietuvos medicinos norma MN 35:2019 „Burnos higienistas“.

3. Centras yra sudaręs sutartį su Panevėžio teritorine ligonių kasa dėl PSDF biudžeto lęšomis apmokamų paslaugų teikimo, pagal kurią pacientams, apdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu (išskyrus būtiniosios pagalbos atvejus), Centre teikiama asmens sveikatos priežiūros paslaugų kaina apmokama PSDF biudžeto lęšomis pagal teritorinės ligonių kasos nurodytą paslaugų nomenklatūrą ir bazines kinas.

4. Centre teikiamas PSDF biudžeto lęšomis finansuojamas (nemokamos) asmens sveikatos priežiūros paslaugos:

- 4.1. šeimos gydytojo (arba vidaus ligų gydytojo, vaikų ligų gydytojo, gydytojo akušerio ginekologo ir gydytojo chirurgo kartu) komandos paslaugos;
- 4.2. ambulatorinės slaugos paslaugos namuose (toliau – ASPN);
- 4.3. pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos;
- 4.4. pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos;
- 4.5. psichikos dienos stacionaro paslaugos.

5. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamos (nemokamos) pirminės ambulatorinės šeimos gydytojo (arba vidaus ligų gydytojo, vaikų ligų gydytojo, gydytojo akušerio ginekologo ir gydytojo chirurgo kartu) komandos ir pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamas prisirašiusiems prie Centro gydytojų ir draustiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims (išskyru būtinės medicinos pagalbos atvejus).

6. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamos (nemokamos) ASPN paslaugos teikiamas prisirašiusiems prie Centro gydytojų asmenims bei asmenims, prisirašiusiems prie kitų gydymo įstaigų, kurios yra sudarę su Centru sutartį dėl ASPN teikimo, draustiems privalomuoju sveikatos draudimu ir turintiems šeimos gydytojo siuntimą (forma 027/a).

7. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamos (nemokamos) pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos teikiamas prisirašiusiems prie Psichikos sveikatos centro ir draustiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims (išskyru būtinės medicinos pagalbos atvejus).

8. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamos (nemokamos) psichikos dienos stacionaro paslaugos teikiamas privalomuoju sveikatos draudimu draustiems asmenims, turintiems šeimos gydytojo, gydytojo psichiatro ar psichiatrijos stacionare gydžiusio gydytojo siuntimą (forma 027/a). Psichikos dienos stacionaro paslaugos teikiamas visiems Lietuvos gyventojams.

9. Aprašu privalo vadovautis visi Centro sveikatos priežiūros specialistai, teikiantys sveikatos priežiūros paslaugas.

II SKYRIUS **PSDF BIUDŽETO LĖŠOMIS FINANSUOJAMŲ (NEMOKAMŲ) ASMENS** **SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ APIMTYS**

10. Šeimos gydytojo komandos teikiamas paslaugos – tai nespecializuotų asmens sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintas šeimos gydytojo, vidaus ligų gydytojo, vaikų ligų gydytojo, gydytojo chirurgo, gydytojo akušerio ginekologo, bendrosios praktikos slaugytojo, bendruomenės slaugytojo, akušerio ir slaugytojo padėjėjo medicinos normas, ambulatorinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (t. y. įstaigoje, netekiančioje stacionarinį asmens sveikatos priežiūros paslaugų) ir pacientų namuose, kompleksas.

11. Centre teikiamas šeimos gydytojo komandos paslaugos:
 - 11.1. būtinoji medicinos pagalba;
 - 11.2. ligų diagnostika ir gydymas (paciento fizinės būklės, tyrimų duomenų, dažniausiai pasitaikančių ligų pagrindinių simptomų bei sindromų, komplikacijų įvertinimas, šiu ligų profilaktikos priemonių paskyrimas ir pan.);
 - 11.3. nepriskirtais šeimos gydytojo kompetencijai atvejais siuntimų konsultuotis ir gydytis pas atitinkamas srities specialistą išrašymas;
 - 11.4. medicininei reabilitacijai ir sanatoriniams (antirecidiviniam) gydymui siuntimų išdavimas;
 - 11.5. receptų vaistams ir/ar medicinos prekėms išrašymas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
 - 11.6. laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimas;
 - 11.7. siuntimų į Neįgalumo ir darbingumo lygio nustatymo tarnybą išrašymas;
 - 11.8. profilaktinių sveikatos tikrinimų vykdymas (pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymą Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose”);
 - 11.9. sveikatos priežiūros paslaugų teikimas pacientams jų namuose;

11.10. profilaktiniai vaikų ir suaugusiuų skiepijimai nuo užkrečiamujų ligų teisės aktų nustatyta tvarka;

11.11. slaugos procedūrų atlikimas: injekcijų į raumenis, poodį, veną atlikimas, arterinio kraujo spaudimo matavimas netiesioginiu būdu, elektrokardiogramos užrašymas ir įvertinimas, krauso paėmimas tyrimams, šeimos gydytojo normai priskirtų laboratorinių tyrimų atlikimas (žr. 1 priedas), žaizdų tvarstumas, nekomplikuotų pragulų gydymas ir profilaktika, lūžusių kaulų imobilizavimas įtvarais, skrandžio plovimas, svetimkūnių pašalinimas iš ausies išorinės landos ir kt.;

11.12. ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų, už kurias Centrui mokamas skatinamasis priedas, teikimas, pagal Sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d įsakymu Nr. V-943 „Dėl pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo bei pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir bazinių kainų sąrašo tvirtinimo“ patvirtinto Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo bei pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir bazinių kainų sąrašą bei pagal sutartį su Panevėžio TLK (žr. 2 priedas).

11.13. Prevencinių programų vykdymas (žr. 3 priedas):

11.13.1. atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programa;

11.13.2. gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programa;

11.13.3. priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa;

11.13.4. asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos programa;

11.13.5. storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa.

12. ASPN paslaugos – tai specialistų komandos, susidedančios iš bendruomenės slaugytojo, slaugytojo padėjėjo ir kineziterapeuto, pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-1026 “Dėl Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo” patvirtintą Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašą teikiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugos pacientų namuose, siekiant užtikrinti slaugos paslaugų tēstinumą.

13. Centre teikiamas ASPN paslaugos:

13.1. Slaugos procedūros gydytojui paskirus:

13.1.1. injekcija (i raumenis, paodį, odą);

13.1.2. injekcija į veną;

13.1.3. lašinės sistemos prijungimas (adata / intraveniniu kateteriu) ir priežiūra;

13.1.4. šlapimo pūslės kateterizavimas, kateterio pašalinimas ir priežiūra;

13.1.5. žarnyno valymas klizma;

13.1.6. siūlų išėmimas;

13.1.7. drenų priežiūra;

13.1.8. dirbtinių kūno angų (stomų) priežiūra;

13.1.9. zondo įterpimas ir priežiūra;

13.1.10. krauso paėmimas tyrimams;

13.1.11. šlapimo paėmimas vienkartiniu kateteriu laboratoriniams ištyrimui;

13.1.12. skrelių paėmimas laboratoriniams ištyrimui;

13.1.13. akispūdžio matavimas;

13.1.14. elektrokardiogramos (EKG) užrašymas.

13.2. Opų, pragulų ir žaizdų priežiūra (gydytojui paskyrus):

13.2.1. trofinių opų ir (ar) kitų žaizdų priežiūra;

13.2.2. pragulų priežiūra.

13.3. Savarankiškos slaugytojo paslaugos:

13.3.1. arterinio krauso spaudimo matavimas;

13.3.2. funkcinio deguonies prisotinimo žmogaus arteriniame kraujyje matavimas;

13.3.3. pulso skaičiavimas;

13.3.4. kūno temperatūros matavimas;

- 13.3.5. kvėpavimo dažnio skaičiavimas;
 - 13.3.6. vaistų vartojimo administravimas (valdymas ir stebėsenas);
 - 13.3.7. asmens higiena ir naudojimasis pagalbinėmis slaugos priemonėmis;
 - 13.3.8. pragulų profilaktikos mokymas;
 - 13.3.9. enterinis maitinimas;
 - 13.3.10. konsultavimas slaugos, sveikos gyvensenos, ligų ir komplikacijų prevencijos klausimais;
 - 13.3.11. rekomendacijų psichikos sveikatos slaugos klausimais teikimas.
- 13.4. Asmens higienos paslaugos:
 - 13.4.1. asmens higienos paslauga gulinčiam pacientui;
 - 13.4.2. gulinčio paciento maudymas lovoje;
 - 13.4.3. maudymas duše / vonioje, kai nėra šios procedūros kontraindikacijų;
 - 13.4.4. kojų priežiūra;
 - 13.4.5. galvos plaukų priežiūra;
 - 13.4.6. sauskelnių keitimasis.
 - 13.5. Gleivių išsiurbimo paslauga (būtinės stacionaro gydytojo siuntimas).
 14. Pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos – tai nespecializuotų pirminės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų gydytojo odontologo ir burnos higienisto kartu su gydytojo odontologo padėjėju arba be jo, pagal atitinkamas medicinos normas, paslaugų kompleksas. Išlaidos apmokamos PSDF biudžeto lėšomis ir teikiamas be papildomo mokesčio, išskyrus odontologinių medžiagų ir priemonių kainas. Vaikams ir vyresniems, besimokantiems dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, profesinių mokyklų dieniniuose skyriuose, bet ne ilgiau iki jiems sukanka 24 metai, ir socialiai remtiniems asmenims, kai jie pateikia Savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos priežiūros skyriaus pažymą apie gaunamą socialinę pašalpą, odontologinės paslaugos teikiamas nemokamai.
 15. Centre teikiamas pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos:
 - 15.1. būtinoji medicinos pagalba;
 - 15.2. vaikų dantų éduonies profilaktika;
 - 15.3. sákandžio anomalijų išaiškinimas ir profilaktika;
 - 15.4. dantų éduonies gydymas;
 - 15.5. pulpito (išskyrus dantų kanalų kalcifikaciją ir vidinę rezorbciją) gydymas;
 - 15.6. apikalino periodontito (išskyrus dantų kanalų pergydymą) gydymas;
 - 15.7. nesisteminės kilmės nekariozinių dantų ligų gydymas;
 - 15.8. dantų akmenų virš dantenų ir po jomis nuémimas;
 - 15.9. gingivito gydymas;
 - 15.10. liežuvio bei burnos gleivinės ligų diagnozavimas ir gydymas po specialisto konsultacijos;
 - 15.11. ikivéžinių ligų įtarimas;
 - 15.12. premedikacijos ir vietinės nejautros atlikimas;
 - 15.13. dantų ir dantų šaknų traukimasis;
 - 15.14. ūmių odontologinės kilmės žandikaulių uždegimų (periostito, alveolito, perikoronarito) diagnozavimas ir gydymas;
 - 15.15. seilių liaukų ir veido žandikaulių srities limfinės sistemos ligų diagnozavimas ir gydymas po specialisto konsultacijos;
 - 15.16. laikinų įtvarų uždėjimas gydant dantų traumas;
 - 15.17. pirmosios pagalbos suteikimas ištikus žandikaulių traumai ir gydymas po specialisto konsultacijos;
 - 15.18. danties vainiko lūžimo gydymas;
 - 15.19. danties išnirimo (išskyrus visišką danties išnirimą) gydymas;
 - 15.20. kaltinių nenuimamų dantų protezų nuémimas.

16. Pirmės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos – tai kvalifikuotų pirmės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros įstaigose, atitinkančiose psichikos sveikatos centrams keliamus reikalavimus, kompleksas. Paslaugas teikia medikų komanda, kurią sudaro gydytojas psichiatras, psichikos sveikatos slaugytojas, socialinis darbuotojas ir medicinos psychologas.

17. Centre teikiamos pirmės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos:

17.1. būtinoji medicinos pagalba;

17.2. psichiatriinių krizių intervencija;

17.3. pirmasis asmens psichikos sveikatos būklės patikrinimas;

17.4. psichologinė pagalba;

17.5. psichofarmakoterapija;

17.6. asmens, šeimos konsultavimas;

17.7. psichiatriinė abilitacija;

17.8. pirmio lygio priklausomybės ligų gydymas ir reabilitacija;

17.9. psichikos sveikatos slaugos, socialinė pagalba;

17.10. lėtiniai psichikos ir elgesio sutrikimais sergančių pacientų priežiūrą;

17.11. profilaktiniai sveikatos tikrinimai;

17.12. nedarbingumo pažymėjimų išdavimas;

17.13. nepriskirtų kompetencijai, taip pat visų neaiškių atvejų siuntimas pas antrinio ar tretinio lygio specialistus ambulatorinėms ar stacionarinėms paslaugoms gauti;

17.14. psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimas pacientų namuose;

17.15. asmenų siuntimas dėl neįgalumo, darbingumo lygio ir specialių poreikių nustatymo teisės aktų nustatyta tvarka;

17.16. medicininių indikacijų ir kontraindikacijų nustatymas dėl asmenų apgyvendinimo socialinės globos įstaigoje;

17.17. asmenų, kuriems teismo sprendimu taikomos priverčiamosios medicinos priemonės, ambulatorinė stebėsenė.

18. Psichikos dienos stacionaras – tai į individualius paciento poreikius orientuotas medicininių, psichoterapinių ir socialinių paslaugų, teikiamų gydytojo psichiatro, medicinos psychologo, psichikos sveikatos slaugytojo, socialinio darbuotojo ir kineziterapeuto, pagal atitinkamas medicinos normas, kompleksas, skatinantis pacientų socializaciją, stiprinant žmonių su psichikos negalia gebėjimą prisitaikyti aplinkoje ir padedantis jiems integruotis į visuomenę.

19. Psichikos dienos stacionare gydomi sutrikimai/ligos:

19.1. organiniai ir simptominiai psichikos sutrikimai;

19.2. psichikos ir elgesio sutrikimai vartojant psichoaktyviąsias medžiagas;

19.3. šizofrenija, šizotipinis ir kliedesiniai sutrikimai;

19.4. nuotaikos (afektiniai) sutrikimai;

19.5. neurozininiai, stresiniai ir somatoforminiai sutrikimai;

19.6. elgesio sutrikimų sindromai, susiję su fiziologiniais sutrikimais ir fizinių faktoriais;

19.7. suaugusiojo asmenybės ir elgesio sutrikimai;

19.8. protinis atsilikimas;

19.9. psichologinės raidos sutrikimai;

19.10. elgesio ir emocijų sutrikimai, prasidedantys vaikystėje ir paauglystėje.

20. Psichikos dienos stacionare teikiamos paslaugos:

20.1. gydytojo psichiatro konsultacija;

20.2. psichologinis ir psichosocialinis konsultavimas (individualus ir šeimos narių);

20.3. konsultavimas ir mokymas susijęs su individualia priežiūra ir savarankiška veikla;

20.4. psichofarmakoterapija;

20.5. audiovizualinė relaksacija;

20.6. kvapų terapija;

20.7. šviesos ir spalvų terapija;

20.8. meno terapija;

- 20.9. kompiuterinio raštingumo mokymai;
 - 20.10. darbo terapija (mezgimo, nérimo, siuvimo, lipdymo ir kitų rankdarbių);
 - 20.11. jūdesio reabilitacija;
 - 20.12. socialinių įgūdžių lavinimas.
21. Būtinoji medicinos pagalba teikiama vadovaujantis Būtinės medicinos pagalbos ir būtinės medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarka bei mastu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr.V-208 „Dėl būtinės medicinos pagalbos ir būtinės medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“ (žr. 4 ir 5 priedai).

III SKYRIUS

PSDF BIUDŽETO LĖŠOMIS FINANSUOJAMŲ (NEMOKAMŲ) ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMO TVARKA

22. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamų (nemokamų) pirmės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlyga – registracija pas gydytoją.
23. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamų (nemokamų) ASPN paslaugų teikimo sąlygas – šeimos gydytojo siuntimas (forma Nr. 027/a.).
24. PSDF biudžeto lėšomis finansuojamų (nemokamų) psichikos dienos stacionaro paslaugų teikimo sąlyga - šeimos gydytojo, gydytojo psichiatrio ar psichiatrijos stacionare gydžiusio gydytojo siuntimas (forma Nr. 027/a.).
25. Prieš teikiant paslaugas, medicinos registratorius išsiaiškina, ar pacientas turi teisę gauti PSDF biudžeto lėšomis finansuojamą (nemokamą) pirmes ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas, t. y. pagal paciento pateiktus tapatybę patvirtinančius dokumentus patikrina jo draustumą Lietuvos Respublikos draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registre ir ar asmuo yra įrašytas į Centro ar Psichikos sveikatos centro (jei teikiamas pirmės ambulatorinės psichikos sveikatos centro paslaugos) aptarnaujamų gyventojų sąrašą (išskyru būtinės medicinos pagalbos atvejus). Paslaugoms, kurioms būtinės siuntimas, registratorius paprašo pateikti gydytojo siuntimą (forma 027/a.).
26. Būtinoji pagalba teikiama nemokamai:
 - 26.1. visiems nuolatiniams šalies gyventojams, neatsižvelgiant į jų draustumą;
 - 26.2. laikinai Lietuvos Respublikoje gyvenantiems ir teisėtai dirbantiems užsieniečiams;
 - 26.3. Europos Sąjungos, Europos Ekonominės Erdvės, Šveicarijos ir Jungtinės Karalystės šalių piliečiams, laikinai viešintiems mūsų šalyje, pateikus Europos sveikatos draudimo kortelę (toliau - ESDK) arba sertifikatą, laikinai pakeičiantį ESDK, arba kitą galiojančią sveikatos draudimo sutartį.
27. Gydytojui nustačius, kad paciento būklė neatitinka būtinės medicinos pagalbos kriterijų, sveikatos priežiūros paslaugos, nedraustiems privalomuoju sveikatos draudimu gyventojams, yra mokamos.
28. Visos PSDF biudžeto lėšomis finansuojamos (nemokamos) procedūros, tyrimai, išskyrus arterinio kraujospūdžio pamatavimą, atliekami tik pagal gydytojų nukreipimus.
29. Tyrimai profilaktiniai tikslais atliekami ne dažniau kaip kartą metuose, jeigu profilaktinius tyrimus reglamentuojantis įsakymas (Sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“) nenumato kitaip arba atlikto tyrimo rezultatai neatitinka normos. Šiuo atveju apie pakartotinio tyrimo indikacijas sprendžia gydantys gydytojas.
30. Tyrimų kiekis diagnostikos tikslais arba susirgimo gydymo kontrolės tikslais neribojamas, tačiau apie jų poreikį sprendžia tik gydantys gydytojas (pačių pacientu pageidavimu atliekami tyrimai yra mokami ir jiems nebūtinės gydytojo nukreipimas, jeigu tas tyrimas neturi įtakos paciento būklei).

IV SKYRIUS
**PSDF BIUDŽETO LĖŠOMIS FINANSUOJAMŲ (NEMOKAMŲ) ASMENS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMO DOKUMENTACIJOS PILDYMAS**

31. Teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, asmens sveikatos priežiūros specialistai (pagal kompetenciją), privalo jas aprašyti medicininiuose dokumentuose, juos pildyti tiksliai ir įskaitomai, laikantis teisės aktų reikalavimų. Šiuose dokumentuose aprašyti apdraustojo būklę, nurodyti paslaugos teikimo vietą, datą ir laiką, skirtus tyrimus, jų rezultatus, gydymą (kompensuojamų vaistų receptų numerius, vaisto pavadinimą, stiprumą, dozuotę, vartojimo būdą, gydymo kurso pabaigos datą ir/arba medicinos pagalbos priemonių pavadinimą, matmenis ar kitus duomenis, jei jų yra, naudojimo būdą ir naudojimo kurso pabaigos datą), diagnostę, siuntimą pas gydytojus specialistus ir į kitas asmens sveikatos priežiūros įstaigas (būtina nurodyti siuntimo tikslą).

32. Gydytojas, teikiantis skubią medicinos pagalbą, privalo raštu įforminti skubiosios pagalbos atvejį paciento medicinos dokumentuose (asmens sveikatos istorijoje (forma 025/a) ir, jei reikia, medicinos dokumentų išraše/siuntime (forma 027/a)), išsamiai aprašyti paciento būklę, atitinkamai motyvuoti, vadovaudamas visomis Skubiosios medicinos pagalbos masto lentelės skiltimis ir pagrįsdamas skubiosios pagalbos teikimo indikacijas, nurodydamas pagalbos teikimo laiką (pradžią ir pabaigą) ir priskirdamas skubiosios pagalbos paslaugas atitinkamai kategorijai bei aprašydamas taikytus tyrimo ir gydymo metodus.

33. Gydytojai ir kiti sveikatos priežiūros specialistai privalo suvesti duomenis, susijusius su pacientų sveikata ir jos priežiūra, į Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (toliau – ESPBI IS).

34. Sveikatos statistikas privalo teisės aktų nustatyta tvarka įvesti duomenis apie praėjusį mėnesį suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas į privalomojo sveikatos draudimo informacinę sistemą „Sveidra“ ir pateikti Panevėžio TLK atsiskaitymo už suteiktas paslaugas ataskaitas iki kiekvieno mėnesio 10 d.

35. Vyriausiasis buhalteris privalo pateikti Panevėžio TLK sąskaitas už ataskaitiniu laikotarpiu (kalendorinis mėnesis) suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas iki kiekvieno mėnesio 10 d.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Aprašas keičiamas, papildomas ar pripažįstamas netekusiu galios Centro direktorius įsakymu.

37. Aprašas skelbiamas Centro interneto svetainėje ir Centro informaciniuose stenduose.

PSDF BIUDŽETO LĘŠOMIS FINANSUOJAMI (NEMOKAMI) TYRIMAI

Eil. Nr.	Tyrimo pavadinimas
1.	Šeimos gydytojas, jei to reikia, gali paskirti nemokamai atligli šiuos tyrimus:
1.1.	Bendrą kraujo tyrimą
1.2.	Lipidogramą
1.3.	Kalio
1.4.	Natrio
1.5.	Kreatinino
1.6.	Alanininės aminotransferazės
1.7.	Asparagininės aminotransferazės
1.8.	Šarminės fosfatazės
1.9.	Bilirubino
1.10.	Gliukozės
1.11.	Šlapimo rūgštis
1.12.	Bendrą šlapimo tyrimą
1.13.	Albumino/kreatinino santykio šlapime tyrimą
1.14.	C-reaktyvinio baltymo
1.15.	Eritrocitų nusėdimo greičio (ENG)
1.16.	Skydliaukės funkcijos tyrimą (TTH)
2.	Tam tikrais atvejais šeimos gydytojas gali skirti nemokamai atligli šiuos tyrimus:
2.1.	Glikolizinto hemoglobino tyrimą
2.2.	Gliukozės tolerancijos testą
2.3.	Kraujo krešumo tyrimus (protrombino laiką, tarptautinį normalizuotą santykį, aktyvinto dalinio tromboplastino laiką)
2.4.	Prostatos specifinį antigeną (taip pat ir pacientams po radikalaus priešinės liaukos vėžio gydymo)
2.5.	Kraujo grupės ir Rh faktoriaus tyrimus
2.6.	Sifilio (RPR) ir specifinį (treponeminį) tyrimą su T. pallidum antigenu (TPHA) tyrimu
2.7.	Tyrimus dėl virusinio hepatito B ir C
2.8.	Šlapimo pasėlių
2.9.	Žmogaus imunodeficitu viruso testą (ŽIV)
2.10.	A grupės beta hemolizinio streptokoko greito nustatymo testą
2.11.	Slapto kraujavimo išmatose testą
2.12.	Tuberkulino mėginij
2.13.	Onkocitologinių gimdos kaklelio tepinėlių
2.14.	Koprogramą
2.15.	Ginekologinių tepinėlių iš makštis ir gimdos kaklelio
2.16.	Enterobiozės tyrimą
2.17.	Elektrokardiografiją
2.18.	Spirometriją maksimalaus iškvėpimo srovės greičiui (PEF), forsuoto tūrio per pirmą sekundę (FEV1) ir forsuotos gyvybinės plaučių talpos (FVC) reikšmėms vertinti
2.19.	Pulsoksimetrija

SKATINAMOSIOS PASLAUGOS

Eil. Nr.	Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, už kurias mokamas skatinamasis priedas
1.	Kraujo krešumo sistemos būklės ištyrimo ir įvertinimo paslauga (įskaitant tyrimo paėmimą)
2.	Glikozilinto hemoglobino nustatymo paslauga:
2.1.	glikozilinto hemoglobino nustatymas (įskaitant kraujo paėmimą), kai atlikto tyrimo rezultato reikšmė yra 7 procentai arba mažesnė (pacientams, kurie negydomi insulinu)
2.2.	glikozilinto hemoglobino nustatymas (įskaitant kraujo paėmimą), kai atlikto tyrimo rezultato reikšmė yra didesnė nei 7 procentai (pacientams, kurie negydomi insulinu)
2.3.	glikozilinto hemoglobino nustatymas (įskaitant kraujo paėmimą), kai atlikto tyrimo rezultato reikšmė yra 7,5 procentai arba mažesnė (pacientams, kurie gydomi insulinu)
2.4.	glikozilinto hemoglobino nustatymas (įskaitant kraujo paėmimą), kai atlikto tyrimo rezultato reikšmė yra didesnė nei 7,5 procentai (pacientams, kurie gydomi insulinu)
3.	Ankstyvoji piktybinių navikų diagnostika
4.	Fiziologinio nėštumo priežiūra:
4.1.	pirmas ir antras gydytojo vizitai (mokama už kiekvieną vizitą)
4.2.	pirmas ir antras akušerio vizitai (mokama už kiekvieną vizitą)
4.3.	trečias–šeštas gydytojo vizitai (mokama už kiekvieną vizitą)
4.4.	trečias–šeštas akušerio vizitai (mokama už kiekvieną vizitą)
4.5.	septintas gydytojo vizitas
4.6.	septintas akušerio vizitas
4.7.	nėščiosios kraujo grupės pagal ABO antigenus ir rezus Rh (D) priklausomybės faktoriaus nustatymas
4.8.	nėščiosios Rh antikūnų nustatymas netiesioginiu Kumbso metodu, kai moters Rh neigiamą, o vyro Rh teigiamą kraujo grupę
4.9.	nėščiosios kraujo tyrimas dėl sifilio (RPR)
4.10.	nėščiosios kraujo tyrimas dėl ŽIV antikūnų
4.11.	gliukozės tolerancijos mėginio atlikimas nėščiajai
4.12.	nėščiosios kraujo tyrimas dėl hepatito B (HBsAg)
4.13.	nėščiosios šlapimo pasėlio tyrimas besimptomėi bakteriurijai nustatyti
4.14.	nėščiosios šlapimo pasėlio tyrimas besimptomėi bakteriurijai nustatyti ir antibiotikogramos atlikimas
5.	Vaikų iki 1 metų sveikatos priežiūra:
5.1.	naujagimių priežiūra mieste (pirmas ir antras gydytojo vizitai)
5.2.	naujagimių priežiūra kaime (pirmas ir antras gydytojo vizitai)
5.3.	naujagimių priežiūra mieste (pirmas–ketvirtas slaugytojo ar akušerio vizitai,)
5.4.	naujagimių priežiūra kaime (pirmas–ketvirtas slaugytojo ar akušerio vizitai)
5.5.	1–6 mėn. vaikų priežiūra (trečias–aštuntas gydytojo vizitai)
5.6.	1–6 mėn. vaikų priežiūra (penktas–dešimtas slaugytojo vizitai)

5.7.	7–12 mėn. vaikų priežiūra (devintas–dešimtas gydytojo vizitai)
5.8.	7–12 mėn. vaikų priežiūra (vienuoliktas–dvyliktas slaugytojo vizitai)
6.	Neigaliųjų sveikatos priežiūra:
6.1.	gydytojo vizitas į namus (mieste)
6.2.	gydytojo vizitas į namus (kaime)
6.3.	slaugytojo vizitas į namus (mieste)
6.4.	slaugytojo vizitas į namus (kaime)
6.5.	gydytojo psichiatro vizitas į namus (mieste)
6.6.	gydytojo psichiatro vizitas į namus (kaime)
6.7.	psichikos sveikatos slaugytojo vizitas į namus (mieste)
6.8.	psichikos sveikatos slaugytojo vizitas į namus (kaime)
7.	Vaikų imunoprofilaktika:
7.1.	gydytojo paslauga (skyrimas)
7.2.	slaugytojo ar akušerio paslauga (atlikimas)
7.3.	slaugytojo ar akušerio paslauga (skyrimas ir atlikimas)
8.	Vaiko paruošimas ikimokyklinio ugdymo įstaigai, priešmokyklinio ugdymo įstaigai arba moksleivio paruošimas mokyklai:
8.1.	gydytojo paslauga
8.2.	slaugytojo paslauga
9.	Moksleivių paruošimas mokyklai:
9.1.	gydytojo odontologo paslauga, teikiama pagal Lietuvos medicinos normą MN 42:2015 „Gydytojas odontologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. V-1252 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 42:2015 „Gydytojas odontologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“
9.2.	gydytojo odontologo padėjėjo paslauga
9.3.	burnos higienisto paslauga, teikiama pagal Lietuvos medicinos normą MN 35:2019 „Burnos higienistas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-1208 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 35:2019 „Burnos higienistas“ patvirtinimo“
10.	Slaugos personalo procedūros namuose:
10.1.	kraujo paémimas tirti (mieste)
10.2.	kraujo paémimas tirti (kaime)
10.3.	pragulų priežiūra (mieste)
10.4.	pragulų priežiūra (kaime)
10.5.	lašelinė infuzija (mieste)
10.6.	lašelinė infuzija (kaime)
11.	Būtiniosios medicinos pagalbos teikimas:
11.1.	būtiniosios medicinos pagalbos teikimas apdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu, neįtraukiems į prirašytų prie PAASP įstaigos gyventojų sąrašą, ir neapdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims, nuolat gyvenantiems Lietuvoje
11.2.	būtiniosios medicinos pagalbos teikimas Europos Sajungos šalių apdraustiesiems, pateikusiems vieną iš šių dokumentų: Europos sveikatos draudimo kortelę, ją pakeičiantį sertifikatą, E123 formos pažymą arba dokumentą DA1

	11.3. būtinės odontologinės pagalbos teikimas apdraustiesiems, neįtraukiems į prirašytų prie PAASP įstaigos gyventojų sąrašą, ir neapdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims, nuolat gyvenantiems Lietuvoje
	11.4. būtinės odontologinės pagalbos teikimas Europos Sąjungos šalių apdraustiesiems, pateikusiems vieną iš šių dokumentų: Europos sveikatos draudimo kortelę, ją pakeičiantį sertifikatą, E123 formos pažymą arba dokumentą DA1
	11.5. būtinės medicinos pagalbos teikimas apdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu, neįtraukiems į prirašytų prie PAASP įstaigos gyventojų sąrašą, ir neapdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims, nuolat gyvenantiems Lietuvoje
12.	Asmenų, kuriems taikomas pakaitinis palaikomas gydymas metadonu ar buprenorfinu, kraujo tyrimai:
12.1.	serologinio sifilio atrankos testo (toliau – RPR) atlikimas
12.2.	T. pallidum hemagglutinacijos testo atlikimas (jei RPR testo rezultatas buvo teigiamas)
12.3.	žmogaus imunodeficito viruso (toliau – ŽIV) serologinio testo atlikimas (testas neatliekamas, jei pacientui buvo diagnozuota ŽIV liga)
13.	Asmenų, kuriems taikomas pakaitinis gydymas metadonu, priežiūra
14.	Kraujo tyrimai, atliekami prieš planinę invazinę ir (ar) intervencinę procedūrą:
14.1.	protrombino laiko (PL) ir tarptautinio normalizacijos santykio (TNS) nustatymas
14.2.	aktyvinto dalinio tromboplastino laiko (ADTL) nustatymas
14.3.	kraujo grupės pagal ABO antigenus ir rezus Rh (D) priklausomybės faktoriaus nustatymas
15.	Tuberkulino mēginio (Mantu mēginio) atlikimas 7 metų vaikams ir rizikos grupių vaikams
16.	Asmenų, priskiriamų rizikos grupei, skiepijimas gripo vakcina:
16.1.	gydytojo paslauga
16.2.	slaugytojo paslauga
16.3.	slaugytojo ar akušerio paslauga (skyrimas ir atlikimas)
17.	A grupės beta hemolizinio streptokoko antigoно nustatymo greitojo testo atlikimas 2–7 metų vaikams, susirgusiems viršutinėmis kvėpavimo takų infekcinėmis ligomis
18.	Sergančio tuberkulioze asmens išgydymas
19.	Vaikų nuolatiniai krūminiai dantų dengimas silantinėmis medžiagomis:
19.1.	vieno danties dengimas silantais
19.2.	dviejų dantų dengimas silantais
19.3.	trijų dantų dengimas silantais
19.4.	keturių dantų dengimas silantais
20.	Savižudybės krizę išgyvenančių asmenų psichosocialinis vertinimas
21.	Pirminės psichologinės-psichoterapinės intervencijos:
21.1.	individuali
21.2.	grupinė
21.3.	šeimos
22.	Ankstyvasis alkoholio vartojimo rizikos įvertinimas
23.	Vaiko psichomotorinės raidos įvertinimas
24.	Šeimos gydytojo (arba vidaus ligų gydytojo, vaikų ligų gydytojo, akušerio ginekologo ir chirurgo kartu) paslaugos, teikiamos pacientams, neturintiems teisės į valstybės laiduojamą (nemokamą) asmens sveikatos priežiūrą, dėl įtariamos ir (arba) diagnozuotos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos)

25.	PAASP paslaugos užsieniečiams, neteisėtai kirtusiems Lietuvos Respublikos valstybės sieną, ir užsieniečiams, pasitraukusiems iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje:
25.1.	šeimos gydytojo (arba vidaus ligų gydytojo, vaikų ligų gydytojo, akušerio ginekologo ir chirurgo kartu) paslaugos
25.2.	pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos
25.3.	pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos
25.4.	fiziologinio nėštumo priežiūros paslaugos
25.5.	šeimos gydytojo (arba vidaus ligų gydytojo, vaikų ligų gydytojo, akušerio ginekologo ir chirurgo kartu) paslaugos
26.	Patikra dėl hepatito C viruso infekcijos:
26.1.	anti-HCV testo atlikimas asmenims, gimusiems 1945–1994 m. ir nepriskiriamiems rizikos grupei
26.2.	anti-HCV testo atlikimas asmenims, priskiriamiems rizikos grupei
27.	Asmenų, skiepijimas nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos):
27.1.	gydytojo paslauga
27.2.	slaugytojo paslauga
27.3.	slaugytojo ar akušerio paslauga (skyrimas ir atlikimas)

PREVENCINĖS PROGRAMOS

Eil.Nr.	Paslaugos pavadinimas
1.	Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programa
1.1.	Informavimo apie krūties piktybinių navikų profilaktiką paslauga
1.2.	Siuntimo atlikti mamografijos tyrimą ir rezultatų įvertinimo paslauga
2.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programa
2.1.	Informavimo apie gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktiką paslauga
2.2.	Citologinio tepinėlio paėmimo paslauga (25–34 m. (imtinai))
2.3.	Gimdos kaklelio medžiagos paėmimo aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso (toliau – AR ŽPV) tyrimui ir gimdos kaklelio citologinio tepinėlio tyrimui atlikti (kai AR ŽPV rezultatas teigiamas) bei rezultatų įvertinimo paslauga (35–59 m. (imtinai))
3.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa
3.1.	Informavimo apie ankstyvają priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir prostatos specifinio antogeno nustatymo paslauga
4.	Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos programa
4.1.	Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę paslauga
5.	Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa
5.1.	Informavimas apie storosios žarnos vėžio ankstyvają diagnostiką ir iFOBT rezultatų įvertinimas
5.2.	Paciente siuntimas pas gydytojā specialistą atlikti kolonoskopiją

VAIKŲ SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS MASTAS

Skubiosios medicinos pagalbos kategorija	Laikas, per kurį turi būti pradėta teikti pagalba	Ūmios klinikinės būklės arba skubiosios medicinos pagalbos teikimo indikacijos		
		1	2	3
1 kategorija (nedelsiant)	Nedelsiant, tuo pat metu vertinama paciento būklė ir atliekami gydymo veiksmai.			<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepralaidūs kvėpavimo takai (visiška kvėpavimo takų obstrukcija). 2. Kvėpavimo sustojimas arba pavieniai kvėpčiojimai (agoninis kvėpavimas). 3. Vykstantis labai gausus kraujavimas. 4. Kardiopulmoninis nepakankamumas. 5. Šokas. 6. Vykstantis traukulių priepuolis. 7. Sutrikusi sąmonė, kada visiškai nereaguojama į balsą ir skausmą. 8. Ūminis cheminis akių pažeidimas.
2 kategorija (labai skubi)	Patientui skubioji medicinos pagalba turi būti pradėta teikti ne vėliau kaip per 10 min. nuo atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.			<ol style="list-style-type: none"> 1. Labai stiprus / nepakeliamas (9–10 balų) skausmas. 2. Nesustabdytas gausus kraujavimas. 3. Sutrikusi sąmonė (reaguoja tik į balsą arba į skausmą arba reaguoja nenormaliai). 4. Klinikinio vertinimo metu juntama, kad oda labai karšta ir (ar) išmatuota kūno paviršiaus temperatūra vaiko iki 6 mėnesių $\geq 38.5^{\circ}\text{C}$, vaiko nuo 6 mėnesių iki 18 metų $\geq 40^{\circ}\text{C}$. 5. Klinikinio vertinimo metu juntama, kad oda šalta ir (ar) šerdinė kūno temperatūra (matuojama stemplėje arba tiesijoje žarnoje) $< 35^{\circ}\text{C}$. 6. Labai žemas SpO₂ (< 92 procentai kvėpuojant aplinkos oru arba < 95 procentai skiriant deguonies terapiją). 7. Alergija ar įkandimas (igėlimas) su Kvinkės tipo edema ir (ar) anafilaksinės reakcijos anamneze, ir (ar) liežuvio, veido edema. 8. Ūmus dusulys (padidėjęs kvėpavimo raumenų darbas, negali kalbėti sakiniiais, stridoras, seilėtekis). 9. Inhaliacinis kvėpavimo takų pažeidimas. 10. Nuodus išskiriančio gyvūno įkandimas. 11. Ūmūs jutimų ir motorikos sutrikimai. 12. Meninginiai simptomai ar meningizmas. 13. Ūmiai atsiradęs hemoraginis bérimas. 14. Vietinė audinių infekcija su emfizema ar kraujagyslių pažeidimu. 15. Vėmimas krauju ar tuštinimas šviežiu arba pakitusiu krauju. 16. Cukrinis diabetes su hiperglikemija ir ketoacidoze. 17. Sunki trauma. 18. Galūnių patologija su kraujotakos sutrikimu. 19. Akies kiaurinis sužalojimas ar ūmus visiškas regėjimo netekimas. 20. Kraujavimas iš makštės (bet kokio intensyvumo), jei yra daugiau kaip 20 savaičių nėštumas. 21. Apsinuodijimas (arba įtariamas apsinuodijimas) pavojingomis ar labai pavojingomis medžiagomis, vaistų perdozavimas. 22. Psichikos liga ar elgesio sutrikimas, kai yra didelė savės ir (ar) aplinkinių žalojimo rizika, yra buvę savės žalojimo atvejų, būdingi aktyvūs veiksmai, siekiant pakenkti sau arba noras pabėgti, siekiant pakenkti sau. 23. Žinoma įgimta ar igyta imunosupresinė būklė ir įtariama infekcinė liga. 24. Ūminis cheminis nudegimas. 25. Įtarus, kad pacientas užsikrėtęs ypač pavojinga infekcija, kai pacientą reikia izoliuoti.

3 kategorija (skubė)	<p>Pacientui skubioji medicinos pagalba turi būti pradėta teikti ne vėliau kaip per 30 min. nuo atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stiprus skausmas (6–8 balai). 2. Nesustabdytas nestiprus kraujavimas. 3. Buvęs sąmonės netekimas ir (ar) traukuliai, įvykę per pastarąsias 24 valandas. 4. Klinikinio vertinimo metu juntama, jog vaiko nuo 6 mėnesių iki 18 metų oda labai karšta ir (ar) išmatuota kūno paviršiaus temperatūra $\geq 38.5^{\circ}\text{C}$. 5. Neaiški anamnezė: radiniai neatitinka anamnezės duomenų, įtariamas smurtas ar netinkamas elgesys su vaiku. 6. Žemas SpO₂ (< 95 proc. kvėpuojant aplinkos oru). 7. Staiga pablogėjės regėjimas. 8. Alergija arba įkandimas (igėlimas), esant išplitusiam bėrimui arba pūslėms, atsiradusiems per pastarąsias 24 valandas. 9. Apsiuodijimas, esant vidutinei savęs žalojimo rizikai (noras pakenkti sau yra deklaratyvus). 10. Psichikos liga arba elgesio sutrikimas, kai yra aiški psichiatrinė anamnezė ir (ar) vidutinė savęs (noras pakenkti sau yra deklaratyvus) ir (ar) aplinkinių žalojimo rizika. 11. Bet kokia trauma, esant krešėjimo sistemos įgimtiems ar įgytiems sutrikimams.
4 kategorija (standartinė)	<p>Pacientui skubioji medicinos pagalba turi būti pradėta teikti ne vėliau kaip per 60 min. nuo atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vidutinis skausmas (4–5 balai). 2. Vaikai iki 8 metų, kuriems pagal anamnezę (lētinė liga ar buvę gyvybei grėsmingi įvykiai ar susirгimai) ir klinikinius požymius (pasikeitęs elgesys ar sąmonės būklė, kvépavimo ar kraujotakos sutrikimai, sutrikęs skysčių patekimas ar diurezė, pakilusi kūno temperatūra ir bėrimas) yra potenciali sunkių komplikacijų grėsmė. 3. Vaikų karščiavimas $> 38^{\circ}\text{C}$, nepraeinantis vartojant karščiavimą mažinančius vaistus ilgiau kaip 24 valandas. 4. Ümi dehidratacija. 5. Nuodingų dūmų įkvéimas. 6. Kitos traumos (nenurodytos 2 ir 3 kategorijose) ir nelaimingi atsitikimai, įvykę per pastarąsias 48 valandas, esant didėjančiam tynimui, stipréjančiam funkcijos sutrikimui. 7. Pasiutusių ar galimai pasiutusių gyvūnų įkandimai, įdréskimai su apseilėjimu. 8. Erkių įsisurbimas. 9. Veido ir žandikaulių srities pūliavimas. 10. Dirbtinai suformuotų stomų sutrikimai (kai reikia jas pakeisti ar atkimšti). 11. Komplikacijos po medicininės intervencijos (iširusi siūlė, pūlingos išskyros, didėjantis tynimas, nepakankama imobilizacija), atsiradusios iki 48 valandų po procedūros arba išrašymo iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos. 12. Svetimkūniai (esami arba įtariami) audiniuose arba natūraliose kūno angose / kūno ertmėse, atsiradę per pastarąsias 48 valandas.

SUAUGUSIŲJŲ SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS MASTAS

Skubiosios medicinos pagalbos kategorija	Laikas, per kurį turi būti pradėta teikiti pagalba	Ūmios klinikinės būklės arba skubiosios medicinos pagalbos teikimo indikacijos
		3
1 kategorija	Nedelsiant, tuo pat metu vertinama paciento būklė ir atliekami gydymo veiksmai.	<p>1. Esamas ar gresiantis širdies ir (ar) kvėpavimo sustojimas. Pacientas po gaivinimo.</p> <p>2. Kvėpavimo dažnis (toliau – KD) < 10 kartų per minutę KD >29 kartai per minutę.</p> <p>3. Sistolinis arterinis kraujo spaudimas (toliau – AKS) < 80 mmHg.</p> <p>4. Sąmonės praradimas ir nereagavimas į skausmą arba reakcija pagal Glazgo komų skalę (toliau – GCS) < 9 balai.</p> <p>5. Viso kūno traukuliai.</p> <p>6. Intraveninis vaistų arba narkotikų perdozavimas, sukėlęs hipoventiliaciją ir hemodinamikos sutrikimą.</p> <p>7. Ūminis cheminis akių pažeidimas.</p>
2 kategorija	Pacientui skubioji medicinos pagalba turi būti pradėta teikiti ne vėliau kaip per 10 min. nuo atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.	<p>1. Ūmus, gyvybei grėsminges kvėpavimo ir (ar) kraujotakos sutrikimas.</p> <p>2. Ūmus didelio kraujo kieko (25 procentų cirkuliuojančio kraujo kieko arba daugiau) netekimas.</p> <p>3. Labai stiprus / nepakeliamas skausmas dėl įvairių priežascių, kai skausmo intensyvumas vertinamas 9–10 balų pagal dešimties balų skalę.</p> <p>4. Hipoglikemija arba hiperglikemija, kai gresia pavojus išsvystyti hipoglikeminei komai, diabetinei ketoacidozei arba hiperosmoliarinei hiperglikemijai.</p> <p>5. Karščiavimas, kai yra klinikinių sepsio požymių (ne mažiau kaip du iš šių požymių: KD > 22 kartai per minutę, AKS < 100mmHg, bet kokio lygio sąmonės sutrikimas). Bendras kūno atšalimas, kai temperatūra < 36 °C.</p> <p>6. Sunki trauma.</p> <p>7. Didelės rizikos anamnezė:</p> <p>7.1. didelio raminamuų medžiagų kieko suvartojimas ar kitos kilmės toksinių medžiagų suvartojimas;</p> <p>7.2. kitas gyvybei pavojingas apsinuodijimas;</p> <p>7.3. gyvybei pavojingas aplinkos faktorių poveikis (generalizuota alerginė reakcija).</p> <p>8. Psichikos ir elgesio sutrikimai:</p> <p>8.1. agresija arba smurtas, keliantys grėsmę pačiam pacientui ir aplinkiniams;</p> <p>8.2. intensyvus psichomotorinis sujaudinimas, kai reikalingas fizinis asmens laisvės suvaržymas dėl grėsmės sau ar aplinkiniams.</p>

3 kategorija	Pacientui skubioji medicinos pagalba turi būti pradėta teikiti ne vėliau kaip per 30 min. nuo atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.	<p>1. Hipertenzinė krizė su greitai progresuojančiais širdies-kraujagyslių ir (ar) centrinės nervų sistemos pažeidimo požymiais.</p> <p>2. Vidutinio sunkumo nukraujavimas su klinikiniais požymiais dėl bet kokios priežasties.</p> <p>3. Mieguistumas, sulėtėjusi reakcija dėl bet kokios priežasties (pagal GCS < 13 balų).</p> <p>4. Oksigenacija < 90 procentų.</p> <p>5. Besikartojantys traukuliai, užfiksuoti per pastarąsias 12 valandų.</p> <p>6. Besikartojantis vėmimas ir (ar) viduriavimas esant sistemei intoksikacijai.</p> <p>7. Ūmi dehidratacija.</p> <p>8. Galvos trauma ir trumpalaikis sąmonės netekimas.</p> <p>9. Stiprus skausmas, vertinamas 6–8 balais pagal dešimties balų skalę, kai reikia skubiai numalšinti skausmą.</p> <p>10. Ūmi židininė neurologinė simptomatika.</p> <p>11. Galūnės trauma, dėl kurios sutriko kraujotaka.</p> <p>12. Psichikos ir elgesio sutrikimai:</p> <ul style="list-style-type: none"> 12.1. mėginimas nusiužudyti ar tokio poelgio grėsmę; 12.2. ūmios psichozės; 12.3. sunki psichologinė trauma, sukelianti elgesio sutrikimus; 12.4. sunki depresija; 12.5. ryškus psichomotorinis sujaudinimas. <p>13. Kiauryminis akies sužalojimas ar ūmus visiškas regėjimo netekimas.</p>
4 kategorija	Pacientui skubioji medicinos pagalba turi būti pradėta teikiti ne vėliau kaip per 60 min. nuo atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.	<p>1. Karščiavimas > 39 °C, nepraeinantis vartojant geriamuosius vaistus ilgiau kaip 24 valandas.</p> <p>2. Ūmus per pastarąsias 48 valandas atsiradęs širdies ritmo (supraventrikulinė tachikardija, prieširdžių virpėjimas, prieširdžių plazdėjimas, plačią kompleksų tachikardija) ar laidumo (II–III laipsnio AV blokada, atrioventrikulinis ritmas) sutrikimas.</p> <p>3. Šlapimo sulaikymas, anurija, dializuojamo paciento komplikacijos: A/V šunto trombozė, dializinio kateterio iškritimas / trombozė / disfunkcija.</p> <p>4. Sunki abstinencijos būklė, galinti komplikuotis dėl rizikos veiksninių (anamnezėje būta psichozių, traukulių; gali komplikuotis dėl gretutinių ūmių ir létinių ligų; kompulsyvus psichoaktyviųjų medžiagų potraukis).</p> <p>5. Pasiutusių ar galimai pasiutusių gyvūnų įkandimai, įdrėskimai, apseilėjimai.</p> <p>6. Kitos traumos (nenurodytos 2 ir 3 kategorijose) ir nelaimingi atsitikimai, įvykę per pastarąsias 48 valandas, esant didėjančiam tynimui, stiprėjančiam funkcijos sutrikimui.</p> <p>7. Erkių įsisiurbimas.</p> <p>8. Veido ir žandikaulių srities pūliavimas.</p> <p>9. Dirbtinai suformuotų stomų sutrikimai (kai reikia jas pakeisti ar atkimšti).</p> <p>10. Negausus kraujavimas iš makšties arba pilvo skausmas nėštumo metu.</p> <p>11. Komplikacijos po medicininės intervencijos (iširusi siūlė, pūlingos išskyros, didėjantis tynimas, nepakankama imobilizacija), atsiradusios iki 48 val. po procedūros arba išrašymo iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos.</p> <p>12. Svetimkūniai audiniuose arba natūraliose kūno angose / kūno ertmėse, atsiradę per pastarąsias 48 valandas.</p>